

Hvad er **Stalking?**

Dansk Stalking Center

Program

Hvad er stalking?

- Hvordan spotter man stalking?
- Hvem udsættes og hvilke konsekvenser kan der være

Udøvere af stalking

- Hvorfor er der nogen der stalker

Hjælp og rådgivning

- Gode råd til udsatte
- Lovgivning
- Forebyggelse af stalking

Efter i dag

- Ved I hvad stalking er
- Håndtere og hjælpe relevant
- Vide hvor man kan få yderligere viden og hjælp

“

Stalking er en systematisk række af kontaktforsøg og adfærd, som er uønsket og vedvarende og som opleves grænseoverskridende og intimiderende for den udsatte

“

Stalking er en systematisk række af kontaktforsøg og adfærd, som er uønsket og vedvarende og som opleves grænseoverskridende og intimiderende for den udsatte

Stalking elementer

TELEFONOPKALD OG BESKEDER

Fx uønskede telefonopkald, mails, Messenger beskeder, breve og sms'er.

HÆRVÆRK OG TRUSLER

Fx skade på ejendele, graffiti og trusler om fysisk vold.

GAVER

Fx modtagelse af uønskede blomster, gaver eller varer.

KONTAKT GENNEM ANDRE

Fx når venner bruges som mellemlid til at få kontakt og videregive beskeder.

DIGITAL STALKING

Fx chikane på sociale medier, kontaktforsøg fra falske profiler, billeddeling og hævnporno.

OVERVÅGNING

Fx at udøver opholder sig i nærheden, overvåger via GPS eller på andre måder holder øje.

“

***Stalking er en systematisk række af
kontaktforsøg og adfærd, som er uønsket og
vedvarende og som opleves grænseoverskridende
og intimiderende for den udsatte***

**Systematik?
Antal?**

**Er der tale om et
mønster?**

“

Stalking er en systematisk række af kontaktforsøg og adfærd, som er uønsket og vedvarende og som opleves grænseoverskridende og intimiderende for den udsatte

Uønsket?

1. SAGT TYDELIGT FRA

2. INGEN RESPONS

Uønsket?

“

Stalking er en systematisk række af kontaktforsøg og adfærd, som er uønsket og vedvarende og som opleves grænseoverskridende og intimiderende for den udsatte

**1. PÅVIRKE I EN NEGATIV
RETNING**

**2. SKRÆMME ELLER
INDGYDE TIL FRYGT**

**3. GRÆNSER ER
PERSONLIGE OG SKAL SES I
KONTEKSTEN**

**Grænseoverskridende
og
intimiderende**

Konflikt

- Gensidige beskyldninger
- Gensidig kommunikation
- Gensidige brud på aftaler

Stalking

- Stalking elementer
- Ensidig kommunikation
- Ensidige brud på aftaler

FAKTA

Op mod 100.000 danskere udsættes årligt for stalking

1/3 Tidligere intim relation: ekspartner, eksdate

1/3 Tidligere ven, bekendt, familie eller professionel relation

1/3 Fremmed/ukendt

FAKTA

65%

35%

>40 år

Størstedelen af både stalkingudsatte og -udøvere er under 40 år. Stalking forekommer dog i alle aldersgrupper, ligesom børn i stalkingudsatte familier kan være involveret og påvirket af stalkingen.

Sammenhæng imellem vold og stalking

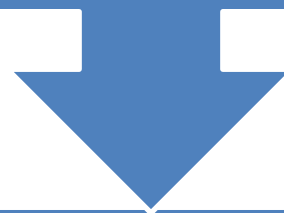
- 9% af de stalkingudsatte svarede at de havde været udsat for fysisk vold
- 21% af de stalkingudsatte svarede at de havde været udsat for trusler om vold

Sammenhæng imellem vold og stalking - Rapport fra SDU

Dansk Stalking Center
Intervention & Viden

40,3 % (N=134) svarede ja til at de havde oplevet at udøver havde været overfaldet/været fysisk voldelig over for dem eller deres nærmeste.

Evt. årsag til forskellige tal:

Respondenterne var primært udsat for
ekspartner stalking (71,8%)

Datasæt stammer fra mennesker som har
henvendt sig til Dansk Stalking Center.

Sammenhæng mellem vold og traumatisering

Dansk Stalking Center
Intervention & Viden

- Dansk Stalking Center har lavet en rapport sammen med SDU (Videnscenter for psykotraumatologi)
- Fandt at forfølgelse og overvågning har en stærkere sammenhæng med sværhedsgraden af traumesymptomer end vold og trusler

Sammenhæng mellem drab og stalking

Dansk Stalking Center
Intervention & Viden

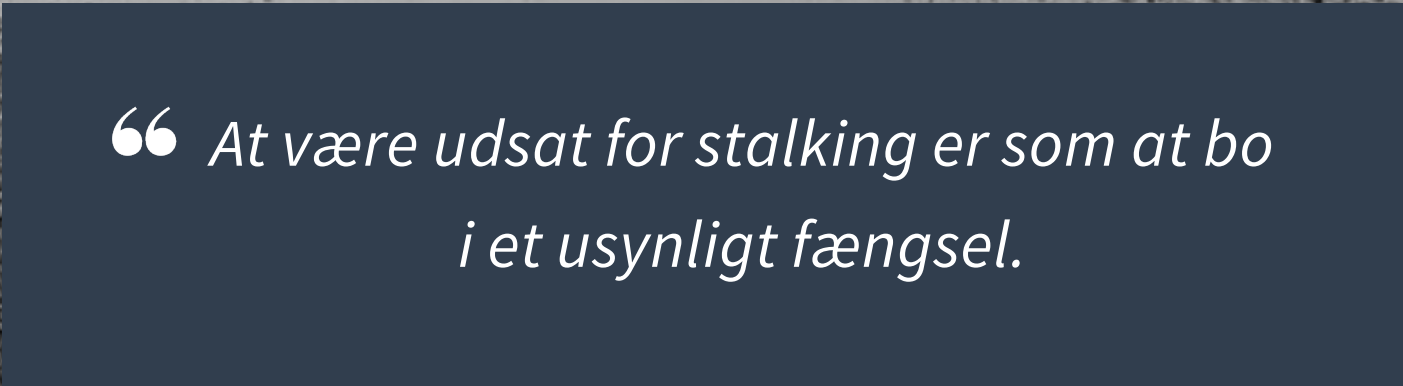
- Studie undersøgte 358 kvindedrab i England.
- Fandt at stalkingadfærd var tilstede i 94% af sagerne.

REAKTIONER

- Ændring af vaner og dagligdag
- Psykisk belastning
- Manglende overskud
- Magtesløshed og frustration
- Skam og skyld

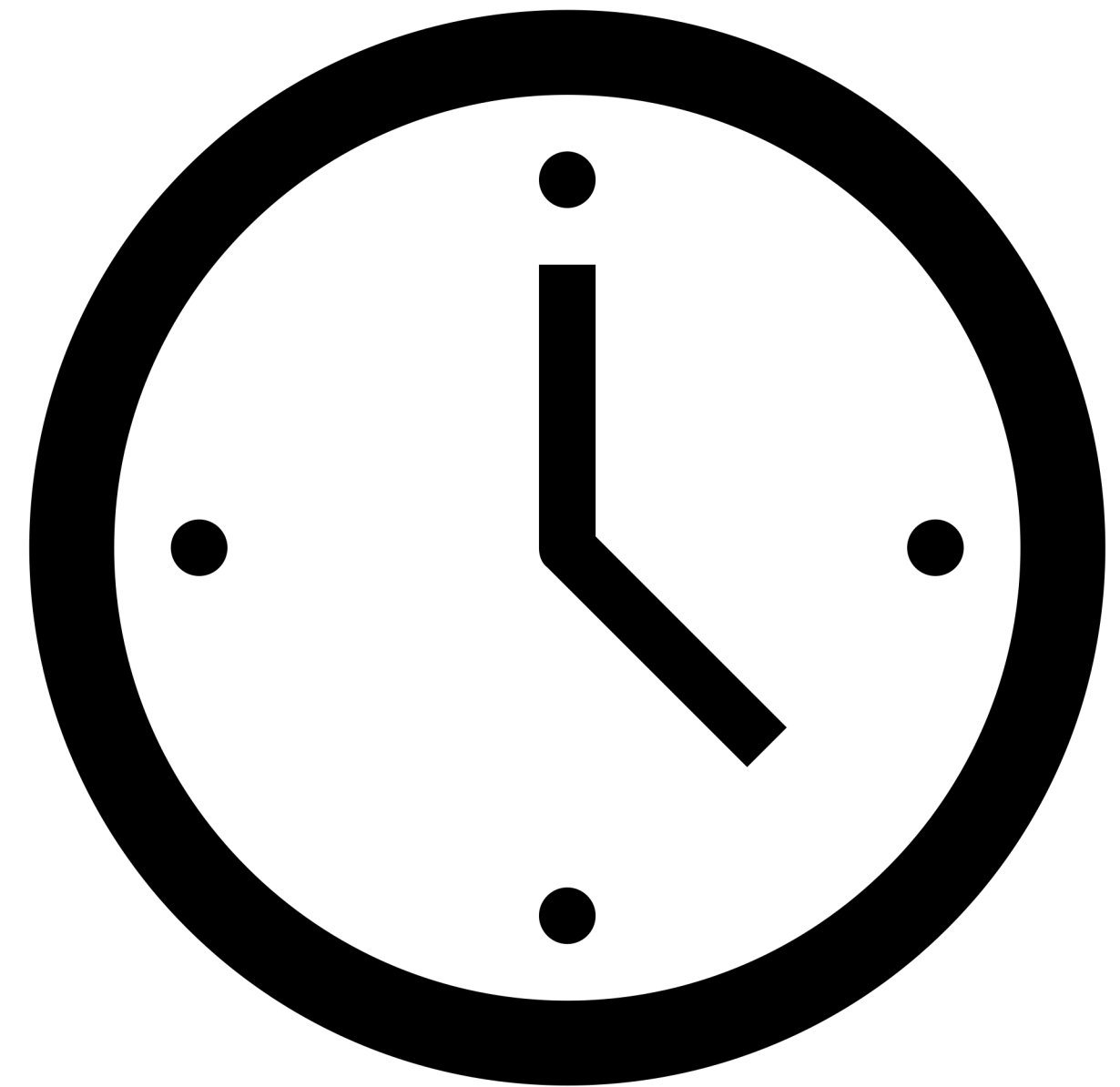
“ Det værste ved stalking er den totale uvished og evige utryghed.

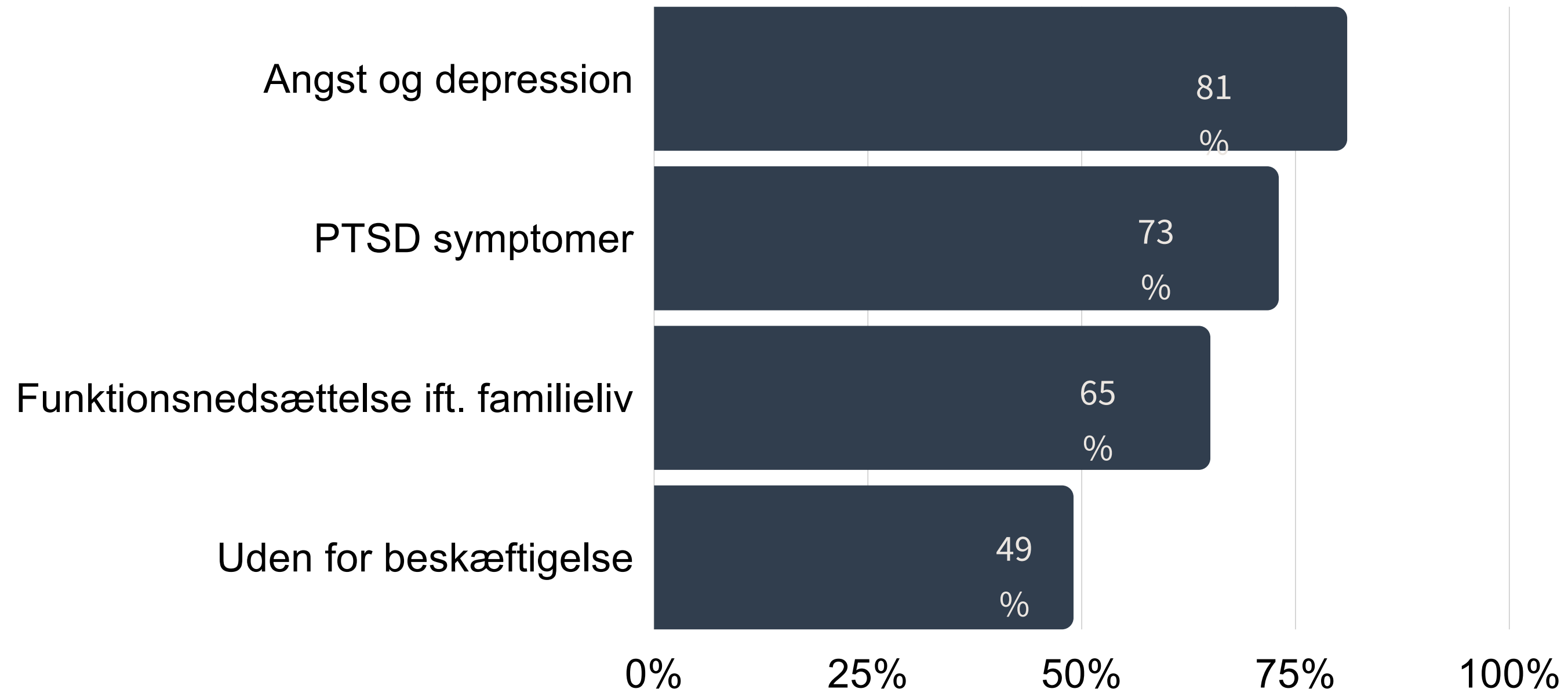
“ At være udsat for stalking er som at bo i et usynligt fængsel.

Det særlige ved stalking

- Accepteret/ikke accepteret adfærd
- Skal ses i sammenhæng
- Uafsluttet forbrydelse
- Tidsperspektivet

Konsekvenser - udsatte

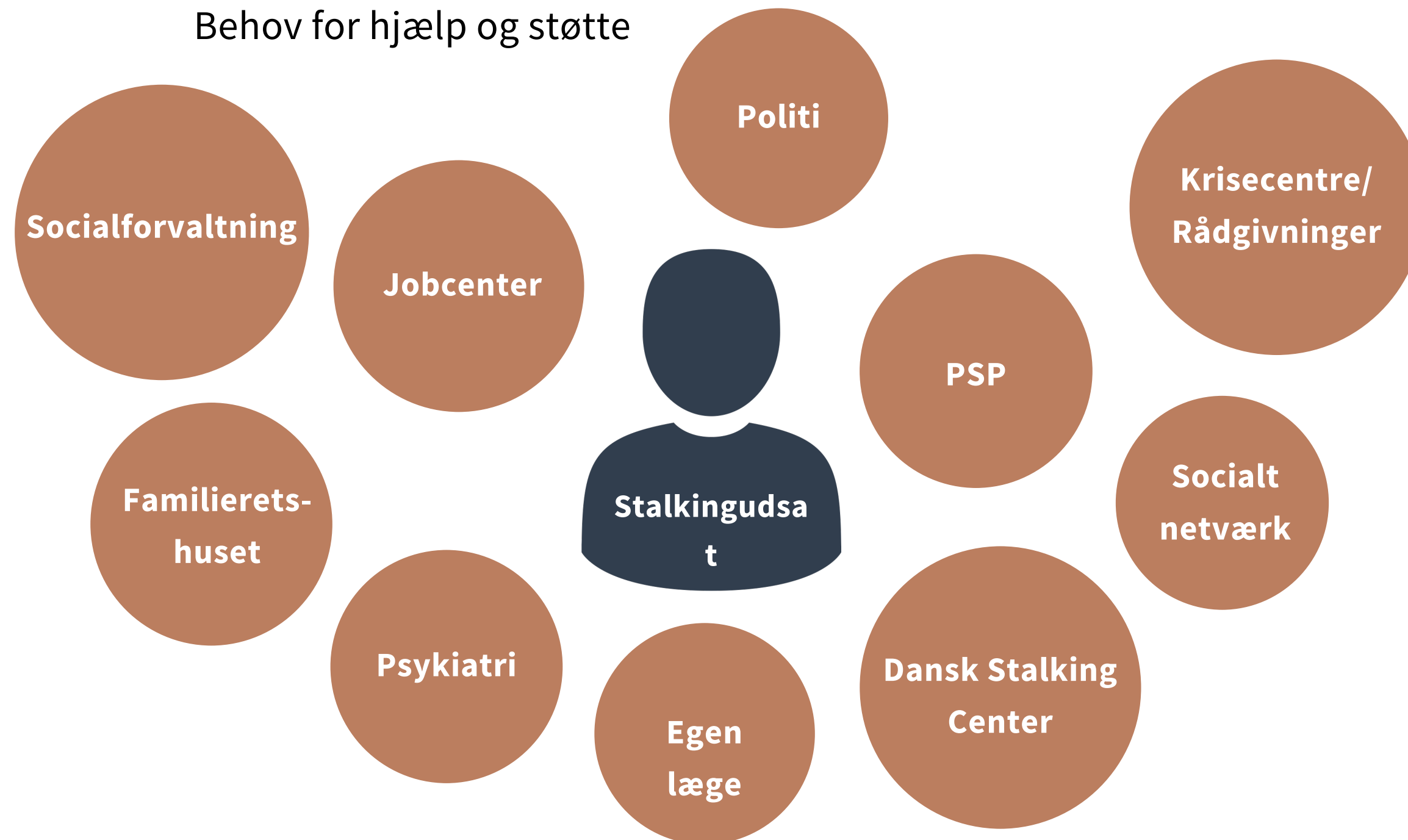

N=617

Kilde: Dansk Stalking Center, 2021

Behov for hjælp og støtte

Behov for hjælp og støtte

HVEM STALKER?

Hvem stalker?

- **Stalking er ikke en diagnose**
- **Ikke en homogen gruppe**
- **Særlig situation og personlig sårbarhed**

- Mangler alternative strategier
 - dårlige sociale kompetencer
- Handler på den første strategi, de tænker på
 - Affektregulering - impuls kontrol
- Synes det er ok og effektivt
 - kulturelle scripts, dyssocial/aggressionsstøttende tanker, rigide regler for socialt samspil

(McEwan mfl, Stalking Risk Profile)

Udøvere og motivation

Vrede

Forurettet,
genoprette
uretfærdighed

**Ønsker
relation**

Vrangforestilling,
psykose,
udviklings-
forstyrrelse

**Genoptage
relation**

Kontaktforsøg og
hævn

Sex

Seksuel
tilfredsstillels
e

Typologi

Type	Relation	Kontekst	Motivation	Risiko
Afvist	Partner, familie, ven	Afbrudt relation	Genoptage relation eller hævn	Potentielt mest voldelige
Intimitets-søgende	Fremmed, bekendt eller kendt person	Psykiatrisk lidelse (erotomani)	Følelsesmæssig kontakt eller intim relation	Kan vare i flere år – ikke så ofte vold. Juridisk sanktion ingen effekt.
Inkompetent	Fremmed, bekendt	Ringe sociale kompetencer, selvcentreret, behov for opmærksomhed. (Udviklingsforstyrrelse)	Ikke nødvendigvis kærlighedsrelation, men venskab eller kort seksuel kontakt	Direkte og konfronterende, ofte kortere forløb – men nyt offer
Hævngerrig	Fremmed, bekendt, system, organisation mv.	Føler sig uretfærdigt behandlet	Hævn, kontrol, magt, retfærdiggørelse	Mest truende, men ikke nødvendigvis vold – juridisk sanktion ofte virksom
Psykopatisk (predatory)	Typisk mænd, der stalker kvinder	Seksuelt afvigende, dramatiske, aggressive, koldblodige	Seksuelt, evt. forløber for overgreb.	Overvåger ofte (voyeurisme). Ofte seksualforbrydere, også potentielt mest voldelige

Generelle faktorer

- **Berettigelse** til den udsatte, opvejer alle andre hensyn
- **Manglende empati** for udsattes behov og følelser. Ofte ikke en generel mangel
- **Svækkede sociale kompetencer**
Socialt uacceptable og grænseoverskridende metoder benyttes til at opfylde egne behov

Motivation til at stoppe stalking

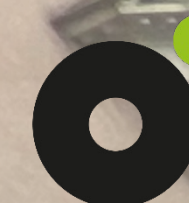
Motivationsfokus

Konsekvenser for sig selv

Bruger alle tanker på det?
Passe sit job?
Passe venner og familie?
Økonomi?

Lovgivning

Er stalking ulovligt?

Straffelovens § 242

Den, der på en måde, som er egnet til at krænke en anden persons fred, systematisk og vedvarende kontakter, forfølger eller på anden måde chikanerer den pågældende, straffes for stalking med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Hvad betyder den nye lovgivning?

- ✓ Stalking bliver kriminaliseret og kan nu straffes efter straffeloven
- ✓ Hændelser efter 1. januar 2022 kan straffes efter den nye paragraf (Loven virker ikke bagudrettet).

Hvad betyder den nye lovgivning?

Den nye lovgivning giver nye rettigheder:

- ✓ Skift i påtale: Offentlig påtale
- ✓ Udsatte kan anmode om at blive underrettet, når udøver løslades (OBS: Vil kun gælde for få)
- ✓ Man har ret til bistandsadvokat
- ✓ Retshåndhævelsesvaretægtsfængslingen

Hvornår kan der straffes for stalking?

3 betingelser:

- 1) Gerningspersonen adfærd skal være **chikanerende**, fx i sin kontakt/henvendelse, forfølgelse eller på en anden måde
- 2) Adfærden skal være egnet til at **krænke ofrets fred**, ved fx at være utryghedsskabende, ubehagelig eller forstyrrende
- 3) Adfærden rettet mod ofret skal være **systematisk og vedvarende**. Det indebærer, at der skal være tale om, at gerningspersonen har foretaget flere chikanerende handlinger **over en periode**, som både kan være meget kort eller lang.

Det vil altid være en samlet vurdering af alle omstændigheder i en sag, der afgør, om der kan rejses en straffesag for stalking.

Kilde: <https://politi.dk/stalking-psykisk-vold-og-vold-i-naere-relationer/anmeld-stalking>

Sammenhæng med tilholdsloven

- Der skal ikke være et tilhold, for at man kan anmelde stalking.
→ Forventningen er dog, at det kan tydeliggøre, at der er tale om stalking.
- Overtrædelser af tilhold kan også anmeldes som stalking.
- Dømmes man for stalking efter §242 udstedes der ikke automatisk tilhold – dette skal der søges særskilt om

Rådgivning...

Dansk Stalking Center

De vigtigste råd

- **Nul-kontakt.** Undlad at svare på al kontakt
- **Stå fast** på din beslutning, send klare signaler
- **Gem dokumentation** og beviser. Noter vidner.
- **Skift** rutiner, tlf. nr., koder, mail mv.
- **Søg hjælp** hos Dansk Stalking Center, politi, krisecenter, offerrådgivning, brug dit netværk

Anbefalinger

- Invitér til **åbenhed** om situationen
- Vær **lyttende, fordomsfri og forstående**
- Indtænk **sikkerhed** og stabilisering af livssituation
- **Undgå at videregive oplysninger** om udsatte til udøver
- **Samarbejd** med andre involverede fagpersoner/aktører

- **Inddrag netværk** hvor muligt
- **Anerkend, valider og rådgiv.**
- Vær opmærksom på **evt. behov for psykologisk behandling.**
- Kend til de generelle **traumereaktioner** som udsatte kan opleve
- Henvis evt. til **Dansk Stalking Center** eller tag selv kontakt for sparring

Rådgivning i Dansk Stalking Center

 25 17 73 74

Telefonrådgivning Udsatte og pårørende

Afklaring, rådgivning, handlemuligheder

Rådgivning og behandling
Generel rådgivning, juridisk rådgivning, IT rådgivning, psykologbehandling + gruppeforløb

 70 56 73 74

Rådgivning og sparring Fagpersoner

Generel rådgivning, juridisk sparring, psykologisk sparring

Tilbud til udøvere

Telefon og maillinje
Behandlingsforløb
Åbningstider på
www.danskstalkingcenter.dk

 27 60 40 16

Forebyggelse af stalking

- At skabe fokus omkring stalking og få begrebet på nethinden
- Klare og tydelige signaler til udøver
- Sæt hurtigt ind. Tid er vigtig i forhold til graden af traumatisering og udøvers evne til at stoppe stalking
- Styrke de juridiske sanktioner
- Styrke behandling/intervention for både udsatte og udøvere

Dansk Stalking Center
Intervention & Viden

- Laurids Møller
- Autoriseret psykolog
- Dansk Stalking Center
- Tlf: 28198348
- Mail: lm@danskstalkingcenter.dk